

into teaching / learning process; measures to make students subjects of the monitoring within the educational process, and other ones); control of students' educational achievements, those of the students who are trained in different areas (peculiarities of students' educational achievements assessment at higher technical schools, institutes of Physical Culture, agricultural universities); use of testing control as a means of students' knowledge assessment (criteria-oriented testing within the system of pre-school teachers' professional preparedness development); possibility to use informational technologies in the process of students' knowledge controlling (elaboration of the adapted system enabling distance education and knowledge control on the basis of intelligent Internet-technologies; the model of the students' knowledge monitoring system aimed to organize students' personified independent work within common informational-educational environment; elaboration of the computer-oriented three-component technology enabling the graduated (level) assessment of students' educational achievements on the basis of probabilistic testing theories).

Generalization of these materials enabled us to come to conclusion that recently great attention has been focused on the problem of students' knowledge quality assessment (especially that one of the students who are trained in different areas). However, the problem dealing with the assessment of future pre-school pedagogues' pedagogical knowledge quality has been studied insufficiently at the level of its methodical ground. Perspectives of the research are seen in the determination of new effective methods aimed at assessing future pre-school educators' pedagogical knowledge.

Key words: credit-module system of education, pedagogical control, rating assessment system, quality of students' knowledge.

Подано до редакції 12.01.2016 р.

Рецензент: д.пед.н., професор Е. Е. Карпова

УДК: 378+371.13+37.034+37.017.92+373.2

Олена Станіславівна Монке,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», вул. Ніщинського 1, м. Одеса, Україна

ДІАГНОСТИКА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО МОРАЛЬНО-ДУХОВНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ

У статті описано розуміння автором сутності феноменів «морально-духовне виховання дошкільників», «готовність до морально-духовного виховання дошкільників», зокрема засобами художньої літератури. Описано критерії, показники і рівні означеної готовності, запропоновано діагностичну методiku готовності майбутніх вихователів до морально-духовного виховання дошкільників засобами художньої літератури. Представлено узагальнені результати діагностичного експерименту за описаними рівнями.

Ключові слова: готовність, майбутні вихователі, морально-духовне виховання, дошкільники, критерії, показники і рівні готовності.

У моральному і духовному розвитку суспільства найперша роль відводиться педагогам як провідникам відродження його духовної культури, морально-духовного зростання. Саме тому на передній план перед сучасною вищою освітою постають проблеми підготовки педагогів. Формування особистості майбутнього педагога у широкому сенсі визначається, з одного боку, наявністю професійно-педагогічної культури, педагогічних поглядів, з другого боку, здатністю ретранслювати свій внутрішній духовний потенціал у роботі з дітьми та їхніми батьками. Різномасштабним проблемам підготовки педагогів у ВНЗ присвячені праці О. Абдуліної, В. Андрущенко, Г. Бєленької, І. Богданової, В. Бондаря, Д. Смєльянової, Е. Карпової, Н. Кічук, В. Кремеря, В. Крутецького, З. Курлянд, А. Ліненко, В. Лутая, Л. Мельник, В. Паламарчук, В. Огнев'юка, Р. Хмельюк та ін. Аналізу різноманітних проблем підготовки спеціалістів для дошкільних навчальних закладів та осмислення процесів, специфічних для України, знаходимо у працях Л. Артемової, А. Богуш, Н. Грами, Т. Жаровцевої, Н. Калініченко, І. Княжевої, О. Кононко, К. Крутій, В. Майбороди,

В. Нестеренко, Т. Поніманської, О. Проскури, О. Сухомлинської, М. Собчинської, Т. Степанової, О. Трифонової, Т. Танько. Однак сьогодні залишається актуальною соціально-педагогічна значущість і висока суспільна потреба в удосконаленні якості підготовки майбутніх вихователів дошкільної освіти, зокрема у підготовці майбутніх вихователів до морально-духовного виховання дошкільників. Отже, метою цієї статті є висвітлення стану готовності майбутніх вихователів до морально-духовного виховання дошкільників засобами художньої літератури на діагностувальному етапі експерименту. Її логіка передусім передбачає визначення ключових феноменів: «морально-духовне виховання» і «готовність до морально-духовного виховання». Морально-духовне виховання дитини дошкільного віку розуміємо як, складний за своїм характером, керований і цілеспрямований психолого-педагогічний процес взаємодії дитини з елементами духовної культури, спрямований на становлення внутрішньої системи духовних цінностей (абсолютних, загальнолюдських). Морально-духовне виховання дитини дошкільного віку відбувається у тісному взаємо-

зв'язку з її емоційним розвитком, який є посереднім показником становлення її духовної сфери і моральних якостей. Мистецтво, зокрема художня література, сприяє виникненню в дитини саме емоційного ставлення до дійсності, яка описується в ній. Готовність майбутніх вихователів до морально-духовного виховання (засобами художньої літератури) ми розглядаємо як когнітивний компонент у структурі загальної готовності майбутніх педагогів до професійної діяльності, опосередкованій спрямованістю (морально-духовне виховання) і засобами (художня література). Він (когнітивний компонент) визначається нами як система знань, якими повинні оволодіти майбутні вихователі. Структурними компонентами означеної готовності визначимо *педагогічну спрямованість і педагогічну компетентність* у галузі морально-духовного виховання дошкільників [1]. На діагностувальному етапі експерименту найбільш прийнятним нам видається визначення готовності майбутнього педагога до педагогічної діяльності як "фундаменту його професійної компетентності, де остання є своєрідною зоною найближчого (або віддаленого) розвитку педагогічної готовності" [2, С. 68]. На цьому етапі було виявлено стан готовності майбутніх вихователів до морально-духовного виховання дітей дошкільного віку. Оцінка готовності майбутніх вихователів до морально-духовного виховання дошкільників складалась за такими критеріями: особистісно-пізнавальний, який допоміг встановити наявний рівень духовної культури особистості майбутнього вихователя, ціннісно-орієнтований, який апелює до педагогічної спрямованості особистості студента на означену сферу виховної роботи і компетентісно-рефлексивний, який надає оцінку відповідної педагогічної компетентності. Показниками *першого критерію – особистісно-пізнавального*, виступили: пізнання власних ціннісних орієнтацій як ядра своєї морально-духовної сфери у контексті усвідомлення себе як педагога; розуміння поняття "духовна культура особистості педагога" і визнання значення духовності для саморозвитку особистості; прагнення до власного духовного зростання і усвідомлення значимості духовної культури особистості вихователя як стимулу і мотиву до духовного зростання дошкільників. Показниками *другого критерію – ціннісно-орієнтованого* виступили: визнання значення морально-духовних цінностей, прийнятих у різних соціальних співтовариствах та визнання ціннісних орієнтацій як елемента педагогічної спрямованості особистості майбутнього педагога дошкільної освіти; знання сутності морально-духовних цінностей, дітей дошкільного віку та визнання першорядної доцільності морально-духовного виховання в сучасному ДНЗ; визнання цінності морально-духовного виховання дошкільників засобами художньої літератури.

Показниками *третього критерію – компетентісно-рефлексивного* виступили: сформованість низки компетенцій, які входять до складу педагогічної компетентності майбутнього вихователя щодо морально-духовного виховання засобами художньої літератури; знання майбутніми педагогами механізмів морально-духовного виховання та володіння

методами морально-духовного виховання; рефлексія педагогічної взаємодії щодо морально-духовного виховання дошкільників засобами художньої літератури. На підставі розроблених критеріїв і показників було визначено *рівні* готовності майбутніх вихователів до морально-духовного виховання дошкільників засобами художньої літератури: достатній, середній, низький. Опишемо їх. Студенти *достатнього рівня* віддають перевагу духовним цінностям і схильні до пізнання власних ціннісних орієнтацій як ядра своєї морально-духовної сфери у контексті усвідомлення себе як педагога, розуміють поняття "духовна культура особистості педагога" і визнають значення духовності для саморозвитку особистості, прагнуть до власного духовного зростання і усвідомлюють значимість духовної культури особистості вихователя як стимулу і мотиву до духовного зростання дошкільників. Вони визнають і акумулюють в собі ціннісні орієнтації як елемент педагогічної спрямованості своєї особистості. Усвідомлюють значення морально-духовних цінностей, прийнятих у різних соціальних співтовариствах та обізнані у сутності морально-духовних цінностей, дітей дошкільного віку. Студенти означеного рівня переконані у першорядній доцільності морально-духовного виховання в сучасному ДНЗ, зокрема у цінності морально-духовного виховання дошкільників засобами художньої літератури. У студентів достатнього рівня більшою або меншою мірою сформовані низка компетенцій, які входять в педагогічну компетентність майбутнього вихователя щодо морально-духовного виховання засобами художньої літератури, вони обізнані з механізмами морально-духовного виховання, володіють методами морально-духовного виховання. Студенти означеного рівня люблять читання, люблять і знають художню літературу загалом і твори дитячої літератури зокрема, усвідомлюють роль мистецтва, зокрема читання художньої літератури у власному духовному становленні як особистості і педагога, володіють креативним мисленням, розвинутою інтуїцією, здатні імпровізувати, схильні до творчості, пошуку нестандартних рішень у різних педагогічних ситуаціях, виявляють зацікавленість інноваціями у вихованні дошкільників; мають здатність до самоаналізу і самооцінки своїх професійних дій, відчувають потребу в самовихованні й самоосвіті, прагнуть коректувати власні особистісні і професійні якості; комунікабельні, емоційно привабливі, ерудовані, порядні. До *середнього рівня* готовності увійшли студенти, які віддають перевагу духовним цінностям і схильні до пізнання власних ціннісних орієнтацій як ядра своєї морально-духовної сфери у контексті усвідомлення себе як педагога. Вони дещо спрощено розуміють поняття "духовна культура особистості педагога", однак визнають значення духовності для саморозвитку особистості. Вони прагнуть до власного духовного зростання, але не достатньо коректно розуміння поняття духовної культури особистості вихователя дещо запроторює їм шлях до усвідомлення її як стимулу і мотиву до духовного зростання дошкільників. Вони визнають, однак не достатньо акумулюють в собі ціннісні орієнтації як елемент

педагогічної спрямованості своєї особистості. Усвідомлюють значення морально-духовних цінностей, прийнятих в різних соціальних співтовариствах та обізнані в сутності морально-духовних цінностей, дітей дошкільного віку. Студенти означеного рівня розуміють значення морально-духовного виховання в сучасному ДНЗ, зокрема цінність морально-духовного виховання дошкільників засобами художньої літератури, однак не переконані у першорядній його доцільності. У студентів середнього рівня більшою або меншою мірою сформовані деякі види компетенцій, які входять в педагогічну компетентність майбутнього вихователя щодо морально-духовного виховання засобами художньої літератури. Вони або інтуїтивно розуміють механізми морально-духовного виховання, однак не володіють ними, або теоретично володіють означеними механізмами, однак їм бракує рефлексії у екстраполяції означених механізмів. Студенти цього рівня не достатньо повно володіють методами морально-духовного виховання. Вони люблять читання, художню літературу загалом і твори дитячої літератури зокрема, однак їм дещо бракує обізнаності в ній. Вони усвідомлюють роль мистецтва, зокрема читання художньої літератури у власному духовному становленні як особистості і педагога, володіють інтуїцією, намагаються знайти нестандартне вирішення педагогічних завдань, однак їм бракує креативності. Студенти означеного рівня цікавляться інноваційними підходами у вихованні дошкільників, але не імпровізують у педагогічній діяльності; здатні до самоаналізу й самооцінки свого педагогічного потенціалу, однак відчують певні труднощі в корекції особистісних і професійних якостей; мають певні комунікативні властивості, але не завжди виявляють емпатію, креативність; мовленнєва культура потребує вдосконалення. До *низького рівня* готовності віднесено студентів, які розуміють значення духовних цінностей, однак не схильні до пізнання власних ціннісних орієнтацій як ядра своєї морально-духовної сфери у контексті усвідомлення себе як педагога. Вони або дещо спрощено розуміють поняття "духовна культура особистості педагога", або невірно його розуміють. Визнають значення духовності для саморозвитку особистості, однак у них слабка потреба до власного духовного зростання, відсутнє усвідомлення власного духовного зростання як стимулу і мотиву до духовного зростання дошкільників. Вони визнають, однак не акумулюють в собі ціннісні орієнтації як елемент педагогічної спрямованості своєї особистості. Не чітко усвідомлюють значення морально-духовних цінностей, прийнятих в різних соціальних співтовариствах та не достатньо обізнані в сутності морально-духовних цінностей дітей дошкільного віку. Студенти означеного рівня не усвідомлюють значення морально-духовного виховання в сучасному ДНЗ, зокрема цінність морально-духовного виховання дошкільників засобами художньої літератури. У студентів *низького рівня* не сформовані компетенції, які входять в педагогічну компетентність майбутнього вихователя щодо морально-духовного виховання засобами художньої літератури. Вони інтуїтивно розуміють

механізми морально-духовного виховання, однак не володіють ними. Студенти цього рівня не володіють методами морально-духовного виховання. Вони усвідомлюють роль мистецтва, зокрема читання художньої літератури у власному духовному становленні як особистості і педагога, декларують любов до читання, до художньої літератури. Однак, читають дуже мало, погано обізнані з дитячою літературою. Несамостійні у знаходженні вирішення педагогічних завдань, інформація подається на рівні констатації, їм бракує креативності. Студенти означеного рівня не цікавляться інноваційними підходами у вихованні дошкільників. Особливо слабкою ланкою є здатність до самоаналізу, корекції особистісних і професійних якостей, відсутня потреба в самоосвіті і самовихованні, не виявляються певні особистісні властивості: емпатія, доброзичливість, увага: слабка мовленнєва культура. З метою діагностики готовності майбутніх вихователів до морально-духовного виховання дошкільників засобами художньої літератури за означеними рівнями на діагностичному етапі експерименту використовувалися такі методи, як анкетування, тестування та інтерв'ювання студентів, індивідуальні та колективні бесіди зі студентами, викладачами, керівниками педагогічної практики; творчі роботи; експертні оцінки; модифіковані і авторські методики. Так, наприклад, завдяки *модифікованій методиці "Морфологічний тест життєвих цінностей (МТЖЦ)"* В. Сопова та Л. Карпушиної [3, С. 9-30] та методам очного анкетування і контент-аналізу отриманої вербальної продукції було виявлено проміжний рівень сформованості духовних цінностей у студентської молоді. *Заочне письмове анкетування і групові бесіди* дозволили виявити не тільки ступінь надання майбутніми вихователями значущості морально-духовного виховання дошкільників, а й, власне, розуміння ними самої сутності означеного виду виховання, усвідомлення ними цінності художньої літератури як засобу морально-духовного виховання дошкільників. Підсумковий контроль знань студентів з навчальної дисципліни "Дитяча література (українська)" здійснювався за допомогою *тестування* на визначення рівня сформованості літературної компетенції. Для визначення рівня сформованості інших компетенцій (зокрема ціннісно-сміслові загальнокультурної, етичної, комунікативної, інтерпретаційної, евристичної і креативної, психолого-педагогічної компетенції), які входять до складу педагогічної компетентності майбутнього вихователя щодо морально-духовного виховання засобами художньої літератури використовувалась *модифікована методика незакінчених речень, рейтинг "компетентних осіб"* тощо. Рефлексія педагогічної взаємодії щодо морально-духовного виховання дошкільників засобами художньої літератури визначалася завдяки *авторській методиці визначення рівня духовно-творчого розвитку у вирішенні етичних дилем*, побудованій на основі методики "Дилема вибору" (Н. Коган, М. Уоллелч), і методики визначення характеристик моральної свідомості А. Хвостова [4, С.75]), Так само за *авторською діагностичною методикою вибору нестандартного вирішення педагогічних ситуацій морально-*

духовного спрямування ми намагалися виявити рівень володіння студентами рефлексією педагогічної взаємодії щодо морально-духовного виховання дошкільників. За результатами діагностичного етапу експерименту виявилось, що найвищі показники готовності майбутніх вихователів до морально-духовного виховання дошкільників (засобами художньої літератури) одержано за особистісно-пізнавальним критерієм (ЕК-ДН – 12,5%; КГ-ДН – 11,8%; ЕГ-ЗН – 10,2%; КГ-ЗН – 13,8%) студентів засвідчили достатній рівень; (47,4% ЕГ-ДН; 42,3% КГ-ДН; ЕГ-ЗН – 48,3%; КГ-ЗН – 53,2%) виявили середній рівень і (ЕГ-ДН – 40,1%; КГ-ДН – 45,9%; ЕГ-ЗН – 41,5%; КГ-ЗН – 33%) студентів показали низький рівень.

Показники за ціннісно-орієнтованим критерієм. Так, достатній рівень засвідчили (ЕГ-ДН – 11,2%; КГ-ДН – 12,5%; ЕГ-ЗН – 14,2%; КГ-ЗН – 12,7%) студентів; середній рівень (ЕГ-ДН – 48,2%; КГ-ДН – 51,8%; ЕГ-ЗН – 51,9%; КГ-ЗН – 52,2%) студентів і низький рівень показали (ЕГ-ДН – 40,6%; КГ-ДН – 35,7%; ЕГ-ЗН – 33,9%; КГ-ЗН – 35,1%) студентів. Найменш сформованою виявилася готовність майбутніх вихователів до морально-духовного виховання дошкільників за компетентісно-рефлексивним критерієм: достатній (ЕГ-ДН – 7,3%; КГ-ДН – 9,1%; ЕГ-ЗН – 15,5%; КГ-ЗН – 15,2%); середній (ЕГ-ДН – 51,7%; КГ-ДН – 48,2%; ЕГ-ЗН – 46,8%; КГ-ЗН – 48,8%); низький (ЕГ-ДН – 41%; КГ-ДН – 42,7%; ЕГ-ЗН – 37,7%; КГ-ЗН – 36%). Студенти заочної форми навчання як експериментальних, так і контрольних груп за усіма критеріями показали дещо

вищі результати, ніж студенти денної форми навчання, що пояснюється як досвідом практичної діяльності, так і усвідомленням важливості означеної проблеми. Узагальнені результати первинної діагностики готовності майбутніх вихователів до морально-духовного виховання дошкільників (засобами художньої літератури) такі. Достатній рівень сформованості готовності має 10,1% студентів ЕГ-ДН і 14,2% студентів КГ-ЗН, що свідчить про незначні уявлення майбутніх вихователів про морально-духовне виховання дошкільників засобами художньої літератури. Більша частина студентів належить до середнього рівня готовності (ЕГ-ДН – 49,8%; КГ-ДН – 48,6%; ЕГ-ЗН – 50,3%; КГ-ЗН – 51,2%). До низького рівня готовності було віднесено (ЕГ-ДН – 40,1%; КГ-ДН – 40,5%; ЕГ-ЗН – 35,8%; КГ-ЗН – 34,6%) студентів. Характеристика цього рівня як критичного засвідчує, що низька підготовка майбутніх вихователів потребує вдосконалення навчального процесу. Отже, на діагностичному етапі експерименту, студенти як експериментальних, так і контрольних груп знаходилися на відносно однакових рівнях готовності до морально-духовного виховання дошкільників. Одержані результати дозволили вважати контрольну вибірку тотожною експериментальній вибірці. Перспективу подальшого наукового дослідження вбачаємо в розробці технології підготовки майбутніх вихователів до морально-духовного виховання дошкільників засобами художньої літератури.

ЛІТЕРАТУРА

1. Монке О. С. Готовність майбутніх вихователів до морально-духовного виховання дошкільників засобами художньої літератури / О. С. Монке // Міжнародний періодичний журнал "Science and Education a new dimension", Science and Education a New Dimension: Pedagogy and Psychology, II (17), Issue: 35. – BUDAPEST, 2014. – С. 61-64.
2. Сенько Ю. В. Гуманитарные основы педагогического образования: курс лекций / Ю. В. Сенько. – М.: Издательский центр "Академия", 2000. – 240 с.
3. Сопов В. Ф. Морфологический тест жизненных ценностей / В. Ф. Сопов, Л. В. Карпушина // Прикладная психология. – 2001. – № 4. – С. 9-30.
4. Хвостов А. А. Онтогенез морального сознания: от подростка до студенческой молодежи // Развитие личности. – 2000. – № 3-4. – С. 75.

Елена Станиславовна Монке,

кандидат педагогических наук, доцент,

доцент кафедры семейной и специальной педагогики и психологии

Государственное учреждение «Южноукраинский национальный педагогический университет имени К. Д. Ушинского», ул. Нищинского 1, г. Одесса, Украина

ДИАГНОСТИКА ГОТОВНОСТИ БУДУЩИХ ВОСПИТАТЕЛЕЙ К МОРАЛЬНО-ДУХОВНОМУ ВОСПИТАНИЮ ДОШКОЛЬНИКОВ

Целью этой статьи является освещение настоящего состояния готовности будущих воспитателей к морально-духовному воспитанию дошкольников средствами художественной литературы на диагностическом этапе эксперимента. В статье описано понимание автором сущности феноменов «морально-духовное воспитание дошкольников», «готовность к морально-духовному воспитанию дошкольников», в частности средствами художественной литературы. Описаны критерии, показатели и уровни обозначенной готовности, предложено диагностическую методику готовности будущих воспитателей к морально-духовному воспитанию дошкольников средствами художественной литературы. Оценка готовности будущих воспитателей к морально-духовному воспитанию дошкольников соответствует следующим критериям: личностно-познавательный, который помог установить имеющийся уровень духовной культуры личности будущего воспитателя, ценностно-ориентированный, который апеллирует к педагогической направленности личности

студента на указану сферу виховальної роботи, і компетентно-рефлексивний, який надає оцінку відповідній педагогічній компетентності. Також були визначені рівні готовності майбутніх вчителів до морально-духовного виховання дошкільників засобами художньої літератури: достатній, середній, низький. Представлені узагальнені результати діагностичного експерименту за описаними рівнями. Результати експерименту засвідчили низький рівень готовності майбутніх вчителів до морально-духовного виховання дошкільників засобами художньої літератури. В зв'язі з цим перспективу подальшого наукового дослідження уявляємо в розробці технології підготовки майбутніх вчителів до морально-духовного виховання дошкільників засобами художньої літератури.

Ключові слова: готовність, майбутні вчителі, морально-духовне виховання, дошкільники, критерії, показники і рівні готовності.

Helena Monke,

PhD, Associate Professor at the Department of Family and Special Pedagogy and Psychology, State institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky», Nischinsky St., 1, Odessa, Ukraine

DIAGNOSTICS OF THE FUTURE EDUCATORS' READINESS FOR MORAL AND SPIRITUAL EDUCATION OF PRESCHOOL CHILDREN

The aim of this article is the lighting of the current state of the future educators' readiness for moral and spiritual education of preschool children by means of literature on the diagnostic phase of the experiment. In the article the author describes the essence of the phenomena "moral and spiritual education of preschool children", "readiness for the moral and spiritual education of preschool children", in particular by means of fiction. The criteria, indicators and levels of the readiness, proposed diagnostic technique of the future educators' readiness for moral and spiritual education of preschool children by means of fiction are described. The assessment of the future educators' readiness for moral and spiritual education of preschool children includes the following criteria: personal and cognitive which helped establish the existing level of spiritual culture of the future educator; value-oriented which appeals to the pedagogical orientation of the personality (of the student) in this sphere of educational work and competence-reflexive which provides assessment of the corresponding pedagogical competence. There were also defined the levels of the future educators readiness for moral and spiritual education of preschool children by means of fiction: sufficient, medium, low. The generalized results of the experiment are described in accordance with the diagnostic levels. The experimental results confirmed the low level of the future educators' readiness for moral and spiritual education of preschool children by means of fiction.

Therefore, we see the elaboration of technology aimed at developing future educators' readiness for moral and spiritual education of preschool children by means of fiction as the prospect of further scientific research.

Key words: readiness, future educators, moral and spiritual education, preschool children, criteria, indicators and levels of readiness.

Подано до редакції 25.01.2016 р.

Рецензент: д.пед.н., професор Т. Г. Жаровцева

УДК 378+37.091.31-059.1+37.091.212

Вікторія Володимирівна Нестеренко,

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної педагогіки,

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна

Володимир Васильович Бобошко,

кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри спортивних ігор,

декан факультету фізичного виховання,

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна

ПЕРСОНАЛІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

У статті обґрунтовано персоналізацію навчальної діяльності студентів як умову підготовки у вищій. Уточнено поняття: «персона», «персоналізація», «персоніфікація» і «персоніфікований підхід». Констатовано, що сьогодні не визначено, в чому саме полягає персоніфікація освітнього процесу і чи є персоніфікація і персоналізація освітнього процесу подібними. Забезпечення персоналізації освітнього процесу відбувається у трьох напрямках: перший – розвиток ціннісно-сміслової спрямованості особистості на досягнення суб'єктивно-значущого та відповідального культури (професії, соціуму) образу «Я»; другий – розвиток і роз-